

การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร
THE DEVELOPMENT OF GUARDIANS' PARTICIPATION MODEL IN EDUCATIONAL ACTIVITIES
OF SECONDARY DEMONSTRATION SCHOOL IN BANGKOK.

วิไลรัตน์ ขันธะเจริญ¹ ชไมพร ดิสถาพร² ราชันย์ บุญธิมา³ และสมบุญ บวรศิริรักษ์⁴
Wilairat Khuncharoen¹, Chamaiporn Disathaporn², Rachan Boonthima³ and Somboon Burasirirak⁴

¹นักศึกษาปริญญาเอก (สาขาการศึกษาผู้ใหญ่) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²อาจารย์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ^{3, 4}อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

House 198 @hotmail.com, chamaipom @gmail.com.

Rachan _2012_ cr@ hotmail.com, and somburak 62@gmail.com.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานครโดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 แห่ง จำนวน 370 คนด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.924 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาโดยนำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 มาจัดสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษา ที่เป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 290 คน ด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นด้านความเหมาะสม 0.950 และด้านความเป็นไปได้ 0.967 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบทีกลุ่มตัวอย่างเดียว ผลการวิจัย ปรากฏ ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการอาสาสมัคร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นผู้ประสานงานระดมทรัพยากรทางการศึกษา และด้านการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการ
3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานครมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การมีส่วนร่วม ผู้ปกครอง กิจกรรมการศึกษา

Abstract

This research aimed to develop a model of the participation of guardians in educational activities at secondary demonstration schools in Bangkok. The study was conducted in three stages. Stage one involved a survey of a sample group of three hundred seventy guardians in eight secondary demonstration schools in Bangkok with a questionnaire with a reliability of 0.924. The data analysis incorporated the use of average and content analysis. Stage two was the model design and employed the data obtained from stage one. This was followed by a group interview with twelve specialists and experts. Then content analysis was used to analyze the data. Stage three involved a survey on model evaluation, taking its feasibility and suitability

into consideration. The sample group consisted of two hundred and ninety administrators, instructors, and guardians. The instrument used in the survey was a questionnaire with a reliability of 0.950 and a validity of 0.967. The statistical tools used to analyze the data were average, standard deviation, and t-test for one sample.

The findings of the research showed that 1) the participation of guardians in educational activities at secondary demonstration schools was at an average level 2) and their participation involved decision making, parenting, learning at home, working in the community, volunteering, communicating and coordinating to pool educational resources and to comment on policies and administration. 3) With regard to evaluation, the model was rated highly suitable and feasible. It was rated higher than the criteria at a statistically significant level of 0.01.

Keywords: model development; participation; guardians; educational activities

1. บทนำ

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ด้วยความร่วมมือขององค์กรหลักทั้งสามของชุมชนแบบนี้ มีส่วนต่ออยู่ในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์ตามที่พึงประสงค์ ซึ่งประเวศ วะสี [1] เห็นว่าการพัฒนาการศึกษาควรมาจากชุมชน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปรับปรุง 2553 [2] ที่กำหนดการปฏิรูปการศึกษา มีการกระจายอำนาจการศึกษาไปยังสถานศึกษา ตามหลักการจากกระทรวงส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร การตัดสินใจ และการจัดการศึกษา การที่ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง หรือกลุ่มผู้ปกครองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามารวมตัวกันโดยกระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้มีบทบาทในเหตุการณ์ กิจกรรมหรือโครงการมีส่วนในด้านความคิด เงิน สิ่งของ หรืออื่นๆ ร่วมดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน ได้มีโอกาส แสดงความรับผิดชอบหรือแสดงพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับกิจกรรม บางอย่างตั้งแต่การศึกษาปัญหา แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา การประเมินผล และร่วมกันรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นๆ ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาแนวทางพัฒนาโรงเรียนที่สามารถกระทำเพื่อให้มีผลต่อโครงการหรือนโยบายนั้น ประสบความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [3] กล่าวว่า การที่จะพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถเกิดขึ้นได้โดยการ สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อการปฏิรูปการศึกษาและ เครือข่ายผู้ปกครองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับ ห้องเรียนชั้นเรียนและโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยของกุลยา ตันติผลาชีวะ [4] พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม การศึกษาอยู่ในระดับน้อย ผู้ปกครองกับโรงเรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กัน เพราะโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอน

ตามลำพัง โดยแยกออกจากครอบครัวได้ เด็กควรจะเรียนรู้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ดังนั้นการที่โรงเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาจะมีประโยชน์กับเด็กมาก

โรงเรียนสาธิตเป็นสถานฝึกปฏิบัติการทางการศึกษา มีการ จัดหลักสูตรของโรงเรียนและจัดองค์ความรู้ที่จะพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนตามวุฒิภาวะและศักยภาพตามแนวทฤษฎีพหุ ปัญญา (Theory of multiple Intelligences) การศึกษาตลอด ชีวิต จึงมีความคิดว่าทำอะไรให้ผู้ปกครองกับโรงเรียนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษามากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ใน การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด กิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขต กรุงเทพมหานคร ขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด กิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้าง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด กิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขต กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมิน รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด กิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขต กรุงเทพมหานคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด กิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ใน เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในประเด็น หลักการ ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบเบื้องต้น ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา จนได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ การร่วมมือกับชุมชน และการเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จากนั้นจึงนำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อมีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และนำไปใช้กับผู้ปกครองของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.561 – 0.869 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.924 แล้วนำไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 8 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 370 คนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร แล้วนำข้อมูลที่ได้ มาจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) กับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่

4 – 6 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ จำนวนทั้งหมด 12 คนและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจนได้จำนวนประเด็น ทั้งหมด 52 ประเด็น

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากตอนที่ 2 ไปทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยอาศัยเครื่องมือแบบสอบถามมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นมีค่าความเที่ยงตรง อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครองของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 30 คนได้ค่าคุณภาพของแบบสอบถาม ในส่วนของการประเมินความเหมาะสมมีค่าอำนาจจำแนกในแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.542 – 0.850 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.950 สำหรับส่วนของการให้ประเมินความเป็นไปได้ มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.532 – 0.859 และ ค่าความเชื่อมั่น 0.967 แล้วนำไปรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 290 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ($\mu = 3.50$) ด้วยการทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว (t – test for one sample)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การอบรมเลี้ยงดู	4.20	0.80	มาก
2. การติดต่อสื่อสาร	3.77	0.85	มาก
3. การอาสาสมัคร	2.93	1.02	ปานกลาง
4. การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน	3.95	0.78	มาก
5. การตัดสินใจ	2.46	1.31	น้อย
6. การร่วมมือกับชุมชน	2.65	1.16	ปานกลาง
7. การเป็นผู้ประสานงานระดมทรัพยากรทางการศึกษา	2.75	1.12	ปานกลาง
โดยรวม	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่าการศึกษาคำมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, $SD = 0.84$) เมื่อคิดพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$

4.20, SD = 0.80 $\bar{X}$ = 3.95, SD = 0.78 $\bar{X}$ = 3.77, SD = 0.85 ตามลำดับ) ส่วนด้านการอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและด้านการร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.93 , SD = 1.02 $\bar{X}$ = 2.75 , SD = 1.12. $\bar{X}$ = 2.65 , SD = 1.16 ตามลำดับ) แต่ทั้งนี้ด้านการตัดสินใจพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.46 ,SD = 1.31)

4.2 ผลการสร้าง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าไอเกน ค่าร้อยละ ของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร	ค่าไอเกนส์	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1. การตัดสินใจ	18.125	36.990	36.990
2. การอบรมเลี้ยงดู	9.748	19.894	56.884
3. การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน	2,587	5.279	62.163
4. การร่วมมือกับชุมชน	2.128	4.344	66.507
5. การอาสาสมัคร	1.924	3.926	70.434
6. การติดต่อสื่อสาร	1.432	2.923	73.357
7. การเป็นผู้ประสานงานระดมทรัพยากรทางการศึกษา	1.095	2.235	75.592
8. การให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการ	1.029	2.101	77.692

จากตาราง 2 พบว่าการศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้านได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการอาสาสมัคร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นผู้ประสานงานระดมทรัพยากรทางการศึกษาและด้านการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการ (ค่าไอเกน เท่ากับ 18.125, 9.748, 2,587 , 2.128, 1.924,1.432 ,1.095 และ 1.029 ตามลำดับ) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากค่าร้อยละของความแปรปรวนพบว่าการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าความแปรปรวนมากที่สุด (36.990) สำหรับด้านการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของโรงเรียน มีค่าร้อยละ

ของความแปรปรวนน้อยที่สุด (2.101) แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมแสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 8 ด้านสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ถึงร้อยละ 77.69 และผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่าเห็นด้วยในองค์ประกอบทั้ง 8

4.3 ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และผลการทดสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	$\bar{X}$	ระดับ	เกณฑ์ ($\mu = 3.50$)		$\bar{X}$	ระดับ	เกณฑ์ ($\mu = 3.50$)	
			t	p-value			t	p-value
1. การตัดสินใจ	4.02	มาก	17.33**	0.000	3.96	มาก	13.93**	0.000
2. การอบรมเลี้ยงดู	4.05	มาก	17.67**	0.000	4.09	มาก	18.43**	0.000
3. การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน	4.11	มาก	17.94**	0.000	4.10	มาก	19.35**	0.000
4. การร่วมมือกับชุมชน	3.94	มาก	14.66**	0.000	3.95	มาก	15.51**	0.000
5. การอาสาสมัคร	3.93	มาก	13.87**	0.000	3.86	มาก	12.41**	0.000

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดกิจกรรมการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	$\bar{X}$	ระดับ	เกณฑ์ ($\mu = 3.50$)		$\bar{X}$	ระดับ	เกณฑ์ ($\mu = 3.50$)	
			t	p-value			t	p-value
6. การติดต่อสื่อสาร	3.96	มาก	13.93**	0.000	3.94	มาก	15.15**	0.000
7. การเป็นผู้ประสานงานระดับ ทรัพยากรทางการศึกษา	3.97	มาก	13.82**	0.000	3.93	มาก	13.43**	0.000
8. การให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย และการบริหารจัดการ	3.85	มาก	10.60**	0.000	3.78	มาก	8.75**	0.000
โดยรวม	3.98	มาก	14.01**	0.000	3.95	มาก	14.12**	0.000

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$ และ $\bar{X} = 3.95$ ตามลำดับ) และสูงกว่าเกณฑ์ ($\mu = 3.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. สรุปผลการวิจัย

5.1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาเป็นรายด้านสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้านและการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ระดับมาก ส่วนด้านการอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงานการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและด้านการร่วมมือกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

5.2. ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร มี 8 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ที่บ้าน การอาสาสมัคร การติดต่อสื่อสาร การร่วมมือกับชุมชน การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการ

5.3. ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ของมอริสัน(Morrison)[5] ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของครอบครัว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรงผู้ปกครองที่เข้าร่วม จะได้เรียนรู้วิถีปฏิบัติที่เป็น การเสริมสร้างครอบครัว และการที่จะสร้างความร่วมมือใดๆทุกฝ่ายควรมีความเข้าใจตรงกัน และรับบทบาทหน้าที่ของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิต คุ้มบุญงาม [6] ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร มี 8 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ที่บ้าน การอาสาสมัคร การติดต่อสื่อสาร การร่วมมือกับชุมชน การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามแนวคิดของเอปสไตร์ [7] และคนอื่นๆ มี 7 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ การมีส่วนร่วมกับชุมชน และการเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และผลจากการทำโวก์สกรุปพบว่ามียอดประกอบเพิ่มขึ้นในด้านการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมีความพร้อมในด้านต่างๆเกือบทุกด้านสอดคล้อง กับงานวิจัยของดาเนียล และเรย์นา [8] พบว่า การที่ผู้ปกครองเข้ามา มีบทบาทในการตัดสินใจกับโรงเรียน การเชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้ มาพูดคุย เป็นการสร้างความคุ้นเคยให้ผู้ปกครองได้มาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมากขึ้น บุคลากรในโรงเรียนทุกคนถือว่า

ผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนมีความสำคัญและให้การยอมรับความสามารถของผู้ปกครอง ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวดี เฟื่องศรีโคตร [9] พบว่า บทบาทด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองต้องร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นการสร้างความต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้ ด้านการร่วมมือกับชุมชน สอดคล้อง กับแนวคิดของอภิชาตินันท์ อนันันท์ [10] กล่าวว่า ควรมีการดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนและมีการช่วยเหลือเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนมากขึ้นเพื่อให้เกิดการบูรณาการและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านการอาสาสมัคร สอดคล้องกับงานวิจัยของวิวรรณ สารกิจปรีชา [11] ที่พบว่า มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อยเนื่องมาจาก ไม่มีเวลา มาร่วมกิจกรรม ด้าน การติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของคุุทส์ [12] พบว่า ข้อมูลข่าวสารและบทบาทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์มากที่สุด การเพิ่มบทบาทในด้านวิชาการให้แก่ผู้ปกครองพร้อมทั้งให้ได้ทราบข่าวสาร ข้อมูลด้านการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนและผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเป็นการสื่อสารสองทาง โดยเริ่มที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้มีการกิจกรรมด้านการติดต่อสื่อสารหลากหลายช่องทาง เพื่อทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจุบัน ที่พัฒนาตลอดเวลา ด้านการเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสมรักษ์ ภาชีทรัพย์ [13] พบว่า ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตามความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนให้มีการระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยคำนึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ด้านการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระพี อาคมคง [14] กล่าวว่า สถานศึกษาต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ ในการให้ความร่วมมือ ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา ได้แก่ การเข้าร่วมวางแผนการดำเนินการ โดยเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแผนปฏิบัติการ ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากกระบวนการที่ได้มาซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานครได้ผ่านกระบวนการมาจัดทำเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสาธิต 8

แห่งในกรุงเทพมหานครและนำผลที่ได้หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สร้างเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานครได้ 8 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ที่บ้าน การอาสาสมัคร การติดต่อสื่อสาร การร่วมมือกับชุมชน การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการมีกระบวนการผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร แล้วนำข้อมูลที่ได้ มาจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) กับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 – 6 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จัดกระทำข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและทดลองให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งได้ตัวอย่างจำนวนประชากร 290 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ($\mu = 3.50$) ด้วยการทดสอบที แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ($t - test for one sample$) จนได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร

7. ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติ

1. โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานครควรมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา 8 ด้าน ได้แก่การตัดสินใจ การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ที่บ้าน การอาสาสมัคร การติดต่อสื่อสาร การร่วมมือกับชุมชน การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการ

2. ทางโรงเรียนควรร่วมกับคณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ในการผลักดันที่จะให้ผู้ปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 8 ด้านให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยต่อไป

ควรมีศึกษาวิจัยและติดตามผลในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้เพื่อจะดูว่ารูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประเวศ วะสี. (2555,31 กรกฎาคม). **จุดเปลี่ยนมหาวิทยาลัยไทย-จุดเปลี่ยนประเทศไทย**โพสต์ทูเดย์ ปี 10 (ฉบับที่ 3463).น. 2
- [2] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554.(2553) กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. **การพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- [4] กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551. **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เบรน – เบส บั๊คส์.
- [5] Morrison,G.2000. **Early Childhood Education Today**. 2nd ed. Toronto: Merrill Publishing.
- [6] สว่างจิต ไคว้บุญงาม 2548. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [7] Epstein, J.L.; Sander, M.G. 1996. **School, Family, Community Partnerships : Overview and New Directions in Education and Sociology : An Encyclopedia**. New York Garland.
- [8] Daniel U.L.; Rayne, F.L. 1996. **Home Environment, The Family and Cognitive Development Society and Education**. 9th ed. New York: Simon & Schuster.
- [9] สราวุธ เฟื่องศรีโคตร. 2554. **รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย**. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [10] อภิชาตนันท์ อนันนบ, ภักพงศ์ ปวงสุข และปิ่นมณี ขวัญเมือง.2554. **การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3**. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม** 11(1), น. 29-39.
- [11] วิวรรณ สารกิจปรีชา. 2554. **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] Coots ,J.J.(1998).Family resources and parent participation in schooling activities for Their children with development delays. **Journal of Special Education**, 31(4),p. 498-520.
- [13] สมรัก ภาชีทรัพย์. 2548. **การนำเสนอรูปแบบการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีในสถานศึกษา.สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- [14] สุระพี อาคมคง.2550.**รูปแบบความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.